

למה ארבעה כוסות יין?

Category: ויקהל

המהפך של שיר סיגל שהוריה חזרו משבי החמאס והחדשות הטובות שיוסף קיבל בעודו יושב בבור הם המפתח כדי לבשר ולהתבשר בשורות טובות.

לשרוף את המדינה?

שיר סיגל היא אחת הפעילות הידועות למען שחרור החטופים. בשבעה באוקטובר הוריה אביבה וקית סיגל נחטפו לעזה, ומאז היא החלה לפעול ולהפגין למען שחרור החטופים. ככל שהזמן הלך והתארך והחטופים לא חזרו כך הכעס והתסכול שלה הלך וגבר.

אחרי 59 ימים, אמא שלה, אביבה סיגל, שוחררה משבי החמאס וחזרה לישראל. היא סיפרה שזה היה עבודה רגע מרגש ויחד עם זה מאוד עצוב, כי אביה נותר בשבי. מיד לאחר השחרור של אביבה ישראל חידשה את המלחמה בעזה, ושיר הבינה שהסיכויים של אביה לשרוד את השבי הולכים ופוחתים.

כתוצאה מכך, הנאומים שלה בהפגנות הפכו להיות יותר עזים ובוטים. באחת ההפגנות היא הכריזה לפני קהל המונים שצריך לעשות הכל כדי להחזיר את החטופים, וכדי להעיר את כולם צריך 'לשרוף את המדינה', ואכן באותם הפגנות היו מבעירים אש בצמתים מרכזיים בתל-אביב.

למחרת יצא יהודי בשם חגי לובר, אב ששכל את בנו במלחמת חרבות ברזל, בקריאה לעבר אלו שקוראים לשרוף את המדינה. הוא פנה אליהם ואמר: לא, אסור לדבר כך! גם בני משפחה של החטופים וגם הורים שכולים אין את הזכות להשתמש בשפה כזאת. גם עליהם לגלות אחריות ולא להתסיס לשנאת אחים.

כשהיא שמעה את הדברים, בהתחלה היא חשבה לעצמה: הם לא מבינים את הכאב שלי, אבל בתוכה התחיל תהליך של מחשבה שאולי זה לא בסדר לדבר כך.

תקופה קצרה לאחר מכן היא פגשה את חגי לובר באירוע. היא ניגשה אליו והתנצלה. "אני מבינה למה לאנשים קשה עם השפה הזאת", אמרה. "אני יודעת שהמילים הללו לא יחזירו את אבא שלי, ואם ההורים שלי היו שומעים אותי מדברת כך הם לא היו גאים בי". לאט לאט היא התחילה לראות אחרת את הדברים. היא פגשה אנשים שעוסקים בהחזרת החטופים, אבל ממקום של אהבה, אנשים שמנסים להבין גם את אלה שמתנגדים לעסקה, ואז היא התחילה לנאום בעצרות על אחדות העם, על אהבה ותקווה.

הקידוש שקית חיכה לו

ובסוף הנס קרה, ואביה קית סיגל שוחרר מהשבי וחזר הביתה. הוא היה רזה וחיוור. קית סיפר שהוא שרד את תקופת השבי בזכות זה שהוא גילה שם את הקב"ה. הוא כל הזמן הודה לה' על כל דבר שיש לו. הוא אמר את ברכת המוציא בכל פעם שהוא אכל פיתה. הוא נתן תודה על זה שהוא בחיים ושיש לו מים לשתות, ועל כך שנתנו לו להתרחץ אחת לחודשיים בדלי של מים קרים. הוא קיים את מאמר חז"ל שאדם צריך להודות לה' "על כל נשימה ונשימה" (בר"ר יד, ט).

שיר סיגל מספרת שכל התקופה שאביה היה בשבי היא דמיינה בראשה איך תיראה סעודת ליל שבת הראשונה שלהם כשכל המשפחה תתאחד. ואז באותו יום שישי הראשון שהוא חזר הביתה, היא שאלה אותו מה הוא

רוצה שהיא תכין לו לארוחת שבת, איזשהו מאכל טעים. הוא ענה לה: "מה שבאמת הכי בא לי והכי חיכיתי לו זה כוס לקידוש ושתהיה לי כיפה לשים על הראש".

ישנה הלכה בשולחן ערוך ששלושים יום לפני החג לומדים את הלכות החג (שו"ע ריש הלכות פסח). אנו כבר נמצאים בתוך השלושים יום שלפני חג הפסח, וגם קראנו היום את פרשת פרה כהכנה לחג הפסח, והיות שקית סיגל התגעגע לכוס לקידוש, אז נלמד קצת על הקידוש של ליל הסדר.

יין מסמל חירות

בליל הסדר לא שותים רק כוס אחת של יין. המצוה היא לשתות ארבעה כוסות של יין, וההלכה היא שאפילו עני בישראל המתפרנס מן הצדקה חייב בארבעה כוסות.

נשאלת השאלה, מדוע ארבעה כוסות? לכאורה שתיה מרובה של יין זה לא דבר שמעודדים אותו ביהדות. נכון שבפורים צריך לשתות הרבה, אבל בכל שאר החגים לא עוסקים בשתייה מרובה.

את התשובה לכך אפשר למצוא בגמרא שאומרת "ארבעה כסי' תקינו רבנן דרך חירות" (פסחים ק"ט ט ב). בעולם של אדונים ועבדים, האדונים היו שותים רק יין, מים היה נחשב למשקה נחות ורק בהמות ועבדים היו שותים מים, ולכן כדי להראות שאנו בני חורין תיקנו חכמים שכל אדם מישראל ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה, ישתה ארבע כוסות של יין כדי להפגין את חירותו.

ביהדות כל פעם שאנו אומרים אמירה חשובה אנו עושים את זה על כוס יין. לדוגמה, בחופה אנו אומרים את הברכות על כוס יין, בקידוש או הבדלה, אנו לא מסתפקים רק באמירת הטקסט של הקידוש או ההבדלה אלא אנו אומרים אותו על כוס יין כדי להעניק לזה חשיבות, ולכן בליל הסדר התקינו שארבעה ה'אמירות' הללו יהיו נאמרים על הארבעה כוסות שאנו חייבים לשתות בליל הסדר:

'קידוש' כמו בכל שבת וחג, 'אמירת ההגדה' [?] סיפור יציאת מצרים, שהיא המצווה המרכזית של ליל הסדר, 'ברכת המזון' שגם אותה נוהגים בהרבה מקרים לברך על כוס יין, ולבסוף את 'אמירת הלל והלל הגדול', וכמו שהגמרא אומרת: "ארבע כסי תיקנו רבנן דרך חירות, כל חד וחד נעביד ביה מצוה" (פסחים קיז, ב. וראה לקו"ש חלק י"א עמ' 19-21).

בהגדה של פסח עם ליקוטי טעמים ומנהגים (עמוד ח') הרבי מביא את הטעמים מדוע שותים דווקא ארבע כוסות. בין הטעמים הרבי מביא את הירושלמי (פסחים פ"י ה"א) שאומר שזה "כנגד ארבע לשונות של גאולה".

בסוף פרשת שמות משה התלונן "למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתני, ומאז באתי אל פרעה [?] הרע לעם הזה". על כך ענה לו הקב"ה בתחילת פרשת וארא: "לכן אמור לבני ישראל אני ה', **והוצאתי** אתכם מתחת סבלות מצרים, **והצלתי** אתכם מעבודתם, **וגאלתי** אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים, **ולקחתי** אתכם לי לעם". אומר הירושלמי שכנגד אותם ארבעה לשונות של גאולה אנו שותים ארבעה כוסות של יין.

שנשמע בשורות טובות

הרבי מביא טעם נוסף מהמדרש רבה (בר"ר פ"ח, ה) וזה קשור לסיפור של הגבר החטוף הראשון בהיסטוריה של העם היהודי, יוסף הצדיק, (לפניו היתה דינה אחותו). אחיו של יוסף חטפו ומכרו אותו לעבד, אחרי תקופה קצרה שבה שימש כעבד של פוטיפר, כתוצאה מעלילה של אשת פוטיפר הוא הושלך ל"בור", למנהרות, ושם במנהרות הוא ישב עשר שנים!

ואז התורה מספרת שבוקר אחד יוסף שם לב ששני השכנים שלו לתא, שר המשקים ושר האופים "זועפים", הם מסתובבים עם פנים נפולות. יוסף שמאז ומעולם לא איבד את האופטימיות שבאה מתוך בטחון בה', פנה אליהם ושאל אותם "מדוע פניכם רעים היום?". הם אמרו לו: "חלום חלמנו ופותר אין אותו". יוסף מציע להם שיספרו לו את החלום "ולאלקים פתרונים". אומר המדרש: "ויספר שר המשקים והנה גפן לפני [?] אלו ישראל [?] ובגפן שלשה שריגים [?] משה אהרן ומרים, היא כפורחת [?] הפריחה

גאולתן של ישראל, עלתה ניצה [?] הניצה גאולתן של ישראל, הבשילו
אשכולותיה ענבים [?] גפן שהפריחה מיד הניצה, ענבים שהניצו מיד בשלו".

יוסף ראה בחלום הזה על הגפן מסר לעתיד המזהיר של עם ישראל שמשול
לגפן שנאמר: "גפן ממצרים תסיע" (תהלים פ,ט), ולכן ממשיך המדרש
ואומר: "וכוס פרעה בידי [?] מכאן קבעו חכמים ארבע כוסות של לילי פסח [?]
כנגד ארבע כוסות שנאמרו כאן". בסיפור החלום של שר המשקים המילה
כוס מוזכרת ארבעה פעמים, והיות שבסיפור הזה נמצא הרמז לגאולת
ישראל לכן אנו שותים ארבעה כוסות.

ואז מסיים המדרש ואומר: "אמר לו (יוסף) את בישרתני בשורה טובה, אף
אני אבשרך בשורה טובה, בעוד שלשת ימים וגו'". הוא בישר לשר המשקים
שהוא הולך להשתחרר מהכלא ופרעה יחזיר אותו לגדולה.

רבותיי, המדרש מלמד אותנו את המפתח והסוד כדי להתבשר בשורות
טובות [?] תהיה אתה אדם שמביא בשורות טובות לאחרים. במקום
להתמקד בחדשות הרגילות, עלינו להתרכז בחדשות טובות, במקום
להתרכז במה שמפריד ביננו עדיף למצוא את המאחד.

נבשר לאחרים בשורות טובות ובזכות זה נזכה שהקב"ה ישלח לנו את
אליהו הנביא "מבשר הגאולה" שיבשר לנו על ביאת המשיח במהרה בימינו,
אמן.